

NATURA 2000-GEBIED: 069 BRUUK
VERSLAG VELDBEZOEK DD. 8 MEI 2019

Aanwezig namens Provincie:

Aanwezig namens Terreinbeheerder:

Overige aanwezigen:

Datum bezoek:

8 mei 2019

Doel

Het doel van het bezoek is na te gaan of de stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied Bruuk zich ontwikkelen volgens verwachting, zoals is beschreven in de PAS-gebiedsanalyse voor dit gebied. Dit in het licht van de voorgenomen maatregelen en het te verwachten effect op omvang en kwaliteit van de habitattypen. Het veldbezoek beperkt zich daarbij tot zichtbare ontwikkelingen en vormt een aanvulling op de overige monitoring die in het gebied plaatsvindt. Als voorbereiding op het veldbezoek is de gebiedsanalyse en het verslag van vorig jaar bestudeerd. Aan de beheerders is gevraagd eerder in het veld waargenomen signalen uit het veldbezoek in te brengen.

Bevindingen

Vegetatiekartering

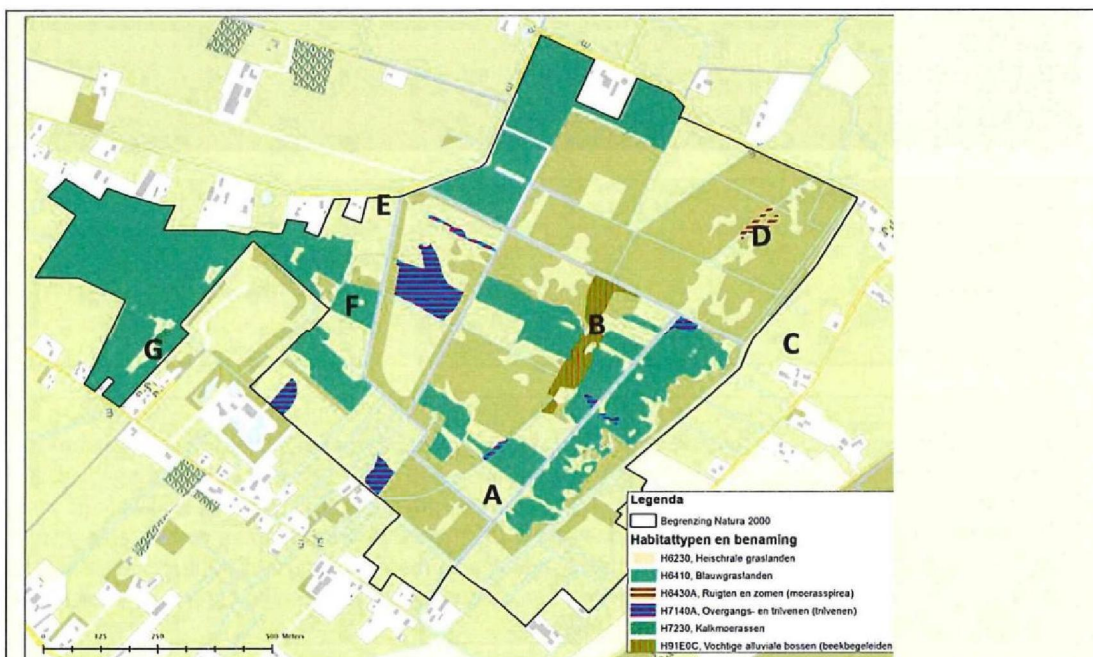
Op het moment van het PAS-veldbezoek is gestart met de SNL-vegetatie- en soortenkartering (vlakdekend). Deze wordt uitgevoerd door bureau Regelink en is samen met Staatsbosbeheer en provincie Gelderland voorbereid. Uit deze vegetatiekartering kunnen de actuele oppervlakten van aanwezige habitattypen worden afgeleid. Op basis daarvan kunnen de begrenzingen op de habitattypenkaart worden geactualiseerd.

Status uitvoering PAS-maatregelen

De uitwerking van de externe PAS-maatregelen wordt getrokken door provincie Gelderland. Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen te melden ten opzichte van het PAS-veldbezoek in 2018. Er zijn nog geen maatregelen uitgevoerd. Indien de verdere uitwerking goed verloopt, gebeurt dit in 2020.

Habitattypen

Hieronder is de huidige habitattypenkaart opgenomen met de looproute. Diverse locaties zijn aangeduid met een letter, deze komen terug in de onderstaande tekst. De indruk op basis van dit PAS-veldbezoek is dat de effecten van de lange droge zomer van 2018 en het tevens droge voorjaar, mee lijken te vallen in de Bruuk (de watergangen stonden relatief vol).

Blauwgrasland (H6410) & Overgangs- en trilveen (H7140A)

Wat de huidige kwaliteiten betreft, zijn er geen bijzonderheden ten opzichte van het PAS-veldbezoek van 2018 en 2017. De vegetatiekartering die dit jaar wordt uitgevoerd, zal inzicht geven in de actuele begrenzing van deze habitattypen. Mogelijk verschuiven de grenzen en typen ten opzichte van de habitattypenkaart zoals hierboven gepresenteerd. Zo is op basis van het bezoek aan het Blauwgrasland in het westen (bij locatie G) de inschatting dat het oppervlakte-aandeel Blauwgrasland (H6410) hier waarschijnlijk is toegenomen (was hier 10% van het aangegeven vlak).

Tijdens het veldbezoek in 2017 kwam ter sprake dat de vegetatie op een aantal percelen belang heeft bij een extra maaibeurt, om de ontwikkeling tot blauwgrasland van goede kwaliteit te stimuleren (ook al is de hydrologie (nog) niet op orde). Staatsbosbeheer heeft een overzicht gemaakt van percelen die hiervoor in aanmerkingen komen (zie onderaan het verslag). Totaal gaat het om 11 ha, waarvan 4,5 ha kwalificeert als Blauwgrasland (H6410) en 0,5 ha als Overgangs- en trilveen (H7140A). De biomassa van de vegetatie in deze percelen is relatief hoog. In het perceel bij **locatie A** wordt de vegetatie gedomineerd door veldrus dat het maaibeheer bemoeilijkt wanneer het plat gaat liggen door de wind. In dit kwalificerende blauwgrasland is extra maaibeheer (mede) gericht op het terugdringen van dominantie van veldrus. Een deel van de percelen (waar nu nog geen habitatype aanwezig is) is in beeld voor omvorming naar Blauwgrasland in de 2^e of 3^e beheerplanperiode. Het uitvoeren van het aanvullend maaiewerk op dit moment kan voorkomen dat tegen die tijd ingrijpende maatregelen nodig zijn, waaronder plagen. Staatsbosbeheer maait in 2019 voor het eerst een extra ronde. Dit is nodig om de biomassa terug te dringen. Naar verwachting zal dit een paar jaar moeten gebeuren, om te voorkomen dat in de toekomst geplagd moet worden. Wanneer de nieuwe vegetatiekartering beschikbaar is waarbij tevens de verspreiding van indicatoren voor verzuring en verzuiging is aangegeven, kan nader worden bepaald voor welke percelen een extra maaibeurt als PAS-maatregel dient te worden opgenomen (nu niet opgenomen in de PAS-gebiedsanalyse). De verwachting is dat hydrologisch herstel als gevolg van de voorgenomen PAS-maatregelen een deel van de noodzaak van deze extra maaibeurt t.z.t. overbodig maakt.

Vochtige alluviale bos (H91E0C) (locatie B)

Zoals ook in 2018 tijdens het PAS-veldbezoek is benoemd, is de begrenzing van dit habitatype niet actueel. Op grond van luchtfoto's is een voorstel gemaakt voor aanpassing van de begrenzing van dit habitatype in de uitgangssituatie bij aanwijzing van het Natura 2000 gebied (T0-situatie in 2013). Daarbij wordt ook bekeken in hoeverre er in de Bruuk sprake is van beekinvloed conform de definitie van het habitatype.

Waar er geen sprake is van beekinvloed, kwalificeert het niet als Vochtig alluviaal bos (H91E0) type C (beek-begeleidende bossen), ook al voldoet het bos vegetatiekundig voor het habitattype. Op basis van de vegetatiekartering die in 2019 wordt uitgevoerd, zal provincie Gelderland in samenwerking met Staatsbosbeheer de T0-kaart controleren op fouten en een geactualiseerde habitattypenkaart (T1) maken met referentiejaar 2019.

Kalkmoeras (H7230)

Dit habitattype komt voor in het westen van het Natura 2000-gebied (**locatie G**). Er zijn in het bestaande kalkmoerasgedeelte geen ontwikkelingen ten opzichte van de veldbezoeken in 2017 en 2018. Staatsbosbeheer is voornemens enkele elzen uit de houtwal te ruimen om bosopslag in het Kalkmoeras (H7230) tegen te gaan. Staatsbosbeheer creëert actief klein oppervlakten waar pioniervegetaties zich kunnen ontwikkelen. Tijdens het veldbezoek is insporing waargenomen tot op onwenselijke diepte. Dit was het gevolg van het schonen van sloten door het waterschap. Staatsbosbeheer heeft na het veldbezoek contact gehad hierover met het waterschap.

Buiten het aangewezen gedeelte, lijken inmiddels ook andere delen in het westen van het gebied te kwalificeren als Kalkmoeras (H7230). Of dit zo is, zal blijken uit de resultaten van de vegetatiekartering.

Heischrale graslanden (H6230)

Het habitattype is kort bezocht tijdens het veldbezoek en er zijn geen bijzonderheden ten opzichte van de veldbezoeken in 2017 en 2018.

Overig

Provincie Gelderland is in samenwerking met onderzoekscentrum B-WARE bezig met een inrichtingsplan voor de gronden ten oosten van de Oostelijke Leigraaf (**locatie C**). De drainage wordt daar verwijderd (M3 Verondiepen, verbreden en belemen Oostelijke Leigraaf inclusief verwijderen drainage) en het uitgangspunt is dat het perceel ook wordt ingericht, waarbij waarschijnlijk de top laag wordt afgegraven. Idealiter worden de maatregelen gezamenlijk met de overige PAS-maatregelen uitgevoerd, al is niet bekend of dit qua tijdsplanning haalbaar is.

Aanvullend op de stikstofgevoelige habitattypen, is het habitattype Ruigten en zomen met moerasspirea (H6430A) bezocht (**locatie D**), ook al is dit type niet stikstofgevoelig. De begrenzing van het habitattype is gebaseerd op een vegetatiekartering uit 2007. Inmiddels is de begrenzing anders. Het als habitattype begrensde deel bestaat deels uit wilgenstruweel en er ligt een schouwpad. Wel is een open plek in het wilgenstruweel met moerasspirea en koninginnekruid nabij het huidige begrensde habitattype als mogelijk habitattype waargenomen tijdens het PAS-veldbezoek. Op basis van de nieuwe vegetatiekartering wordt beoordeeld of deze vegetatie inderdaad kwalificeert als Ruigten en zomen (H6430A) waarbij Staatsbosbeheer het beheer tegen het licht houdt.

De bermsloot ten zuiden van de Ashorst komt na verondieping van de Ashorstersloot (M5 Verondiepen, verbreden en belemen Ashorstersloot) dieper te liggen dan de Ashorstersloot zelf. Provincie Gelderland zoekt uit in hoeverre hier rekening mee is gehouden in het inrichtingsplan.

Conclusies 2019

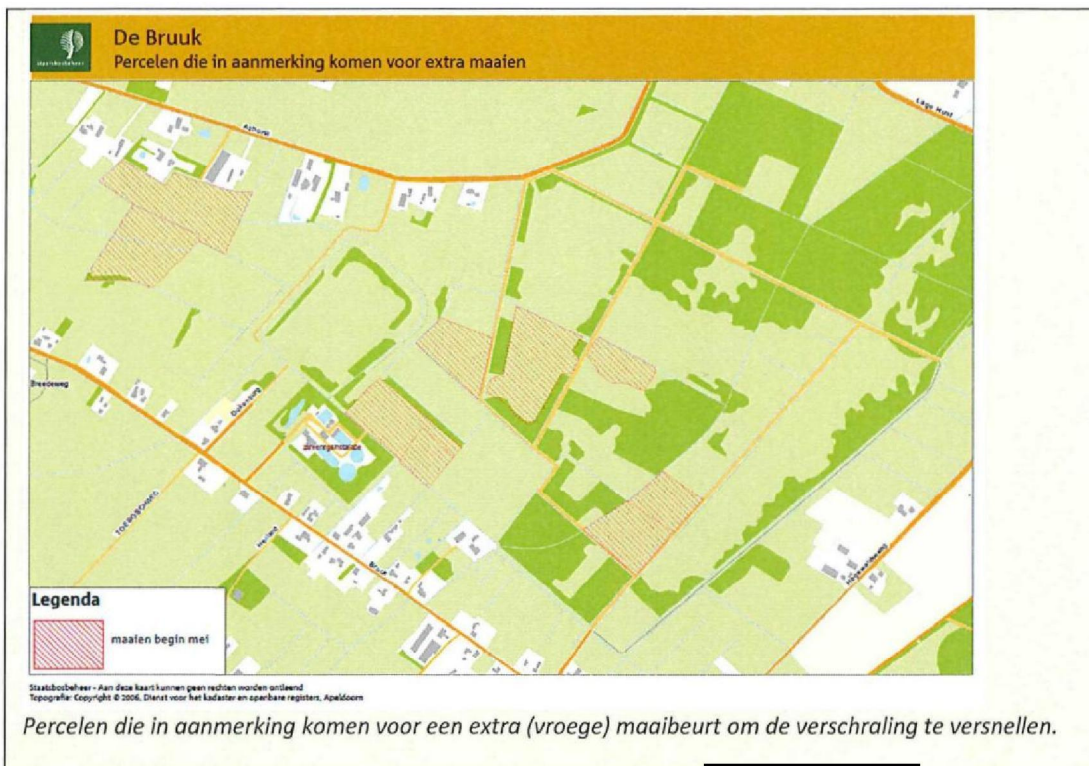
De habitattypen in het Natura 2000-gebied Bruuk laten een beeld zien dat overeenkomt met de gebiedsanalyse. Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen ten opzichte van de PAS-veldbezoeken in 2017 en 2018. De volgende aandachtspunten zijn geconstateerd:

- De vegetatiekartering die ten tijde van het PAS-veldbezoek in uitvoering was, geeft inzicht in de begrenzing van de habitattypen. Provincie Gelderland actualiseert op grond van de nieuwe vegetatiekartering in overleg met Staatsbosbeheer de habitattypenkaart.
- Staatsbosbeheer maait in 2019 voor het eerst een extra ronde, wat nodig is om de biomassa terug te dringen. Dit is de komende jaren noodzakelijk totdat hydrologisch herstel heeft plaatsgevonden. De maatregel is niet opgenomen in de PAS-gebiedsanalyse. Staatsbosbeheer neemt hier contact over op met de provincie.

- De bermsloot ten zuiden van de Ashorst komt na verondieping van de Ashorstersloot (M5 Verondiepen, verbreden en belemen Ashorstersloot) dieper te liggen dan de Ashorstersloot zelf. Provincie Gelderland zoekt uit in hoeverre hier rekening mee is gehouden in het inrichtingsplan.

Bevindingen veldbezoek 2017/2018 en stand van zaken n.a.v. veldbezoek 2019:

- 2018: Door het veegbesluit hebben onder andere de habitattypen Overgangs- en trilveen (H7140A) en Heischraal grasland (H6230) een instandhoudingsdoelstelling. Door de geplande hydrologische maatregelen zal het areaal op de huidige locaties naar verwachting afnemen ten gunste van Blauwgrasland (H6410). Mogelijk kunnen deze habitattypen zich op nieuwe locaties ontwikkelen. Monitoring van de oppervlakte is van belang. Daarnaast heeft het veegbesluit invloed op het PAS-procesindicatoren-monitoringsplan, omdat bij het opstellen van dat plan is uitgegaan van alleen Blauwgrasland. Provincie Gelderland houdt het plan tegen het licht.
2019: In het monitoringsplan is rekening gehouden met de habitattypen die zijn opgenomen in het veegbesluit.
- 2018: In 2019 is de SNL-vegetatie- en soortenkartering gepland. Een goede voorbereiding is van belang, waarbij gedurende een gezamenlijk veldbezoek aandachtspunten worden doorgenomen met het bureau dat de kartering gaat uitvoeren. Provincie Gelderland () en Staatsbosbeheer () bereiden samen de vegetatiekartering voor.
2019: Staatsbosbeheer heeft samen met provincie Gelderland en bureau Regelink de kartering in het veld voorbereid.
- 2017: Het is aan te bevelen om een aantal percelen waar de vegetatie zich nog niet heeft ontwikkeld tot blauwgrasland van goede kwaliteit een extra keer te maaien zodat ze sneller verschromen, ook al is de hydrologie (nog) niet op orde.
2018: Dit is tijdens het veldbezoek niet besproken. Deze extra maaibeurt heeft tot op heden niet plaatsgevonden en wordt prominenter in het beheerteam ingebracht bij de maaiplanning.
2019: Zie conclusies 2019. Staatsbosbeheer heeft contact met provincie Gelderland over een aanvullende (vroeg) maaibeurt op een aantal percelen om de verschroming te stimuleren.
- 2017: In de PAS-gebiedsanalyse is een onderzoeksmaatregel opgenomen ten aanzien van de effecten: van de vuilstort op de waterkwaliteit (M13: onderzoek kennisleemten). In verband hiermee is het aan te bevelen om de peilbuizen aan de rand van de vuilstort weer te gaan opnemen en te bemonsteren (dit is in het verleden wel gebeurd maar recent niet meer). De provincie is dit momenteel aan het uitzoeken.
2018: In juni wordt een peilbuis in de vuilstort geplaatst, na de zomer wordt dit meetpunt uitgebreid met een raai van peilbuizen. Indien na een jaar van monitoring blijkt dat de waterkwaliteit wordt beïnvloed door de vuilstort, wordt uitgebreid met een extra raai.
2019: In het najaar van 2018 is een peilbuizenraai geplaatst. Provincie gaat intern na of er al resultaten zijn.
- 2017: De watergang in vak 16A (bij het Kalkmoeras) wordt opnieuw beleemd (M7: verondiepen en belemen) omdat de leem plaatselijk is verzakt.
2018: Niet besproken bij het veldbezoek.
2019: Het betreft de sloot parallel aan de Natura 2000-begrenzing ter hoogte van het Kalkmoeras. Het opnieuw belemen van deze watergang is niet opgenomen in het uitvoeringsplan van de PAS-maatregelen. Provincie Gelderland gaat intern na of dit mogelijk is.

Dit verslag is vastgesteld door:

Handtekening
24-09-2019
(datum)

Handtekening
7-10-2019
(datum)
Provincie Gelderland